

A családon belüli erőszak kezelésével
kapcsolatos rendőri feladatok végrehajtása, a
jelzésadási kötelezettség teljesítése

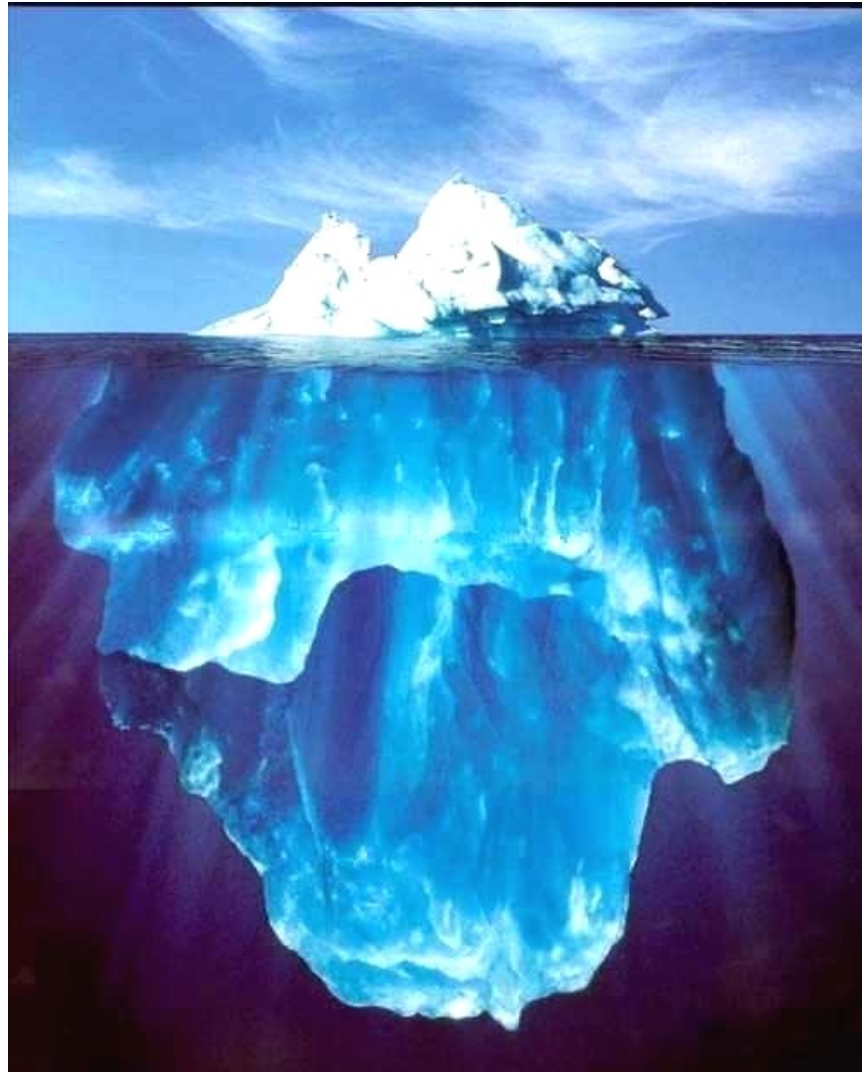
Eger, 2015.február 25.

Családon belüli erőszak I.

Családon belüli erőszak

II.

- Felismerés (megismerni a jelenséget, felismerni a jeleket)
- Lehetőség szerint minél korábbi beavatkozás
- Felvilágosítás tájékoztatás

A családon belüli erőszak egyetlen hatékony ellenszere:

A KORAI BEAVATKOZÁS

- Az üzenet közvetítése a bántalmazó felé, hogy az áldozat nem elszigetelt (a hatóságok nem érdektelenek és nem tűrik az erőszakot)

A beavatkozás célja

- Az áldozat és az áldozat gyermekei biztonságának növelése
- Tisztelni az áldozat jogait
- A tetteit felelősségre vonni a bántalmazó viselkedésért és ezen viselkedés megszüntetéséért

A beavatkozásra jogosító/kötelező jogszabályok

- 1997. évi XXXI. Törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról
- 1994. évi XXXIV. Törvény a Rendőrségről
- 2012. évi C. tv. A Büntető Törvénykönyvről
- 1998. évi XIX. Tv. a büntetőeljárásról
- 23/2003.(VI.24.)BM-IM együttes rendelet (Nyor)
- 2009. évi LXXII. Törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról
- 2012. évi II. tv. a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről
- 2013. évi LXXXVIII. Tv. a körözési nyilvántartási rendszerről és a személyek, dolgok felkutatásáról és azonosításáról

A gyermekvédelmi törvényből adóó rendőri feladatok

- Jelzésadás a gyermekjóléti szolgálat részére, ha a rendőri intézkedés, illetőleg a büntető-, szabálysértési vagy közigazgatási hatósági eljárás során kiskorú veszélyeztetettsége állapítható meg, továbbá ugyanígy kell eljárni, ha a kiskorú családon belüli erőszakkal kapcsolatban valótlan tényt állított
- A kiskorút súlyosan veszélyeztető ok miatt, továbbá a kiskorú önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén haladéktalanul hatósági eljárást kell kezdeményezni a gyámhatóságnál (ha az eljárás nem a rendőrség hatáskörébe tartozik)
- Haladéktalanul szabálysértési-, vagy büntetőeljárást kell indítani a kiskorú bántalmazása, súlyos elhanyagolása, illetőleg egyéb más, a kiskorút súlyosan veszélyeztető ok (például a kiskorú családon belüli erőszak tanúja) fennállása esetén, ha annak kezelése a Rendőrség hatáskörébe tartozik
- Ha a gyermek felügyelet nélkül marad, vagy testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi fejlődését családi környezete vagy önmaga súlyosan veszélyezteti, és emiatt azonnali elhelyezése szükséges, a Rendőrség a kiskorú ideiglenes hatályú elhelyezéséről határozhat
- A Rendőrség a kiskorú védelem vétele érdekében értesíti a települési önkormányzat jegyzőjét, ha:
 - a fiatalkorú szabálysértést követett el, és a szabálysértési hatóság indokoltnak tartja, a jogerős határozat megküldésével
 - az elkövető a Btk. 22 §-ának a) pontjában foglalt büntethetőséget kizáró ok miatt nem büntethető, a nyomozást elutasító, vagy megszüntető határozat megküldésével (új Btk. 16. §)
 - a fiatalkorút bűncselekmény elkövetésével gyanúsítják

Távoltartás I.

(2006. év)

- 1998. évi XIX. Törvény a büntetőeljárásról
- távoltartás 138/A § és 138/B §

Bíróság rendeli el

Tiztől hatvan napig terjedő időre

A távoltartás hatálya alatt álló terhelt a bíróság határozatában megállapított szabályok szerint köteles:

- a) A meghatározott lakást elhagyni és onnan a bíróság által meghatározott ideig távol maradni
- b) A meghatározott személytől, illetőleg e személy lakó- és munkahelyétől, az e személy által nevelési és nevelési-oktatási intézménytől, gyógykezelés céljából látogatott egészségügyi intézménytől, vallásgyakorlása során rendszeresen látogatott épülettől a bíróság által meghatározott ideig magát távol tartani
- c) Tartózkodni attól, hogy a meghatározott személlyel közvetlenül vagy közvetve érintkezésbe lépjen

Távoltartás I.

- A távoltartás elrendelését
 - a) Az ügyész
 - b) A magánvádló
 - c) A pótmagánvádló
 - d) A sértett
 - e) A cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes sértett törvényes képviselője, valamint
 - f) A terhelttel közös háztartásban élő kiskorú személy törvényes képviselője indítványozhatja(a vádirat benyújtását követően a bírósági szakban a bíróság hivatalból is elrendelheti)

Távoltartás I.

- Előzetes letartóztatás egyik alternatívája – szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekmény megalapozott gyanúja esetén rendelhető el, ha a terhelt előzetes letartóztatásának elrendelése nem szükséges, de különösen a bűncselekmény jellegére, a terheltnek az eljárás előtt és során tanúsított magatartására, valamint a terhelt és a sértett viszonyára tekintettel – megalapozottan feltehető, hogy a lakókörnyezetben történő hagyása esetén a sértett tanú befolyásolásával vagy megfélemlítésével megghiúsítaná, megnehezítené, vagy veszélyeztetné a bizonyítást, illetve a megkísérelt, vagy előkészített bűncselekményt véghezvinné, vagy a sértett sérelmére újabb szabadságvesztéssel büntetendő bűncselekményt követne el.

Távoltartás I.

A büntetőeljárásról szóló törvény módosítása – a kényszerintézkedések bővítése a távoltartás bevezetésével – nem teljesen felelt meg a gyakorlatban hozzá fűzött várakozásnak. Önmagában nem alkalmas a családon belüli erőszak, mint rendkívül bonyolult és legtöbbször azonnali – ám nem feltétlenül büntetőjogi - beavatkozást igénylő visszás társadalmi jelenség megfelelő kezelésére.

..... de van.....

Távoltartás II.

(2009. év)

Jogszábályi háttér:

Anyagi jog:

- Alkotmány (1949. évi XX. Törvény)
- 2009. évi LXXII. Törvény a hozzátartozók közötti erőszak miatt alkalmazható távoltartásról (Hketv)
- A Ptk

Eljárási jog:

- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. Törvény (ket.)

Hketv- erőszak

- Hozzá tartozók közötti erőszaknak minősül:

A bántalmazó által a bántalmazott sérelmére megvalósított

a) A méltóságot, az életet, a szexuális önrendelkezéshez való jogot, a testi és lelki egészséget **súlyosan és közvetlenül veszélyeztető tevékenység**

b) A méltóságot, az életet, továbbá a testi és lelki egészséget **súlyosan és közvetlenül veszélyeztető mulasztás**

(sem a tevékenység, sem a mulasztás esetében **nem kell**, hogy azzal ok-okozati összefüggésben **eredmény következzen be, ami számít: a veszélyeztetés ténye, illetve annak közvetlen és súlyos volta**)

Hketv személyi hatálya

Bántalmazottnak minősül az a hozzátartozó, akinek a sérelmére a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítják

Bántalmazó:

- Az a cselekvőképes hozzátartozó, aki a hozzátartozók közötti erőszakot megvalósítja
- Az is, akire tekintettel a hozzátartozók közötti erőszakot **más** megvalósítja, feltéve, hogy ezzel a bántalmazó egyetért

A távoltartással védett jogi tárgyak

- A méltósághoz való jog
- Az élethez való jog
- A testi egészséghez való jog
- A lelki egészséghez való jog

Az eljárás megindítása

Hivatalból:

a rendőrség a helyszíni intézkedése során észlelt hozzátartozók közötti erőszakra vonatkozó tények alapján

Bejelentésre:

- Bántalmazott
- A bántalmazott közeli hozzátartozója, hozzátartozója
- A Gyv tv-ben, valamint a szociális igazgatásról és a szociális ellátásokról szóló törvényben meghatározott munkakörben foglalkoztatott személytől
- A gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó
 - egészségügyi szolgáltatást nyújtótól
 - személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatótól
 - közoktatási intézménytől

- Helyszíni intézkedés
- Tényállás tisztázása
- eljárás indítása (ket, szabálysértési, büntető ?)

(A távoltartás elrendelése nem zárja ki, hogy azzal párhuzamosan szabálysértési vagy büntető eljárás is induljon.)

- A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartást akkor rendeli el, ha
 - Az eset összes körülményéből
 - A bántalmazó és a bántalmazott által előadott tényekből
 - A hozzátartozók közötti erőszak helyszínéből
 - A hozzátartozók közötti erőszakra utaló jelekből
 - A bántalmazó és bántalmazott magatartásából és egymáshoz való viszonyából
- a hozzátartozók közötti erőszak elkövetésére megalapozottan lehet következtetni, időtartama 72 óra

Az elintézési határidő

- Haladéktalanul,
- a bántalmazót a rendőrség előállítja, legkésőbb az előállítás időtartamának lejártáig
- A rendőrség az ideiglenes megelőző távoltartás elrendelésével egyidejűleg kezdeményezi az arra illetékes bíróságnál (a bántalmazott életvitelszerű tartózkodási helye szerint illetékes bíróság) a megelőző távoltartás elrendelését

távoltartás

Akivel szemben ideiglenes megelőző távoltartást, illetve megelőző távoltartást rendeltek el, a távoltartás hatálya alatt köteles

- Magát távoltartani a bántalmazottól
- Magát távol tartani a bántalmazott életvitelszerű tartózkodására szolgáló ingatlantól
- Magát távol tartani a határozatban megjelölt más személytől
- Tartózkodni attól, hogy a bántalmazottal közvetlenül, vagy közvetve érintkezésbe lépjen

Tájékoztatási és jelzésadási kötelezettség a Hketv. Alapján

- Hketv 2. § (2) Az (1) bekezdésben meghatározott intézmények és személyek kötelesek jelezni a családvédelmi koordinációért felelős szervnek, ha hozzátartozók közötti erőszak veszélyét észlelik.
(Gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai+a gyámhatóság)
- A meghatározott intézményeken túl más is tehet a (2). bek-ben meghatározott jelzést

Általános jelzésadási és együttműködési kötelezettség

Tájékoztatási, jelzésadási kötelezettség

- Hktv 9.§ (3). Bek.

A rendőrség **a bántalmazott kérésére**, illetve **beleegyezésével** az ideiglenes megelőző távoltartó határozatot megküldi az illetékes családsegítő szolgálatnak, a gyermekjóléti szolgálatnak abban az esetben, ha a bántalmazott háztartásában kiskorú él. Ha a bántalmazott gyámság vagy gondnokság alá tartozó személy, a rendőrség a határozatot a gyámolt vagy a gondnokolt állandó lakóhelye szerinti gyámhivatalnak is megküldi.

Tájékoztatás

- A távoltartó határozat meghozatalakor a rendőrség, illetve a bíróság tájékoztatja a bántalmazót a lakóhelyén és környékén igénybe vehető éjszakai szállást nyújtó intézmények helyéről, címről és az igénybevétel feltételeiről

Tájékoztatás

- A rendőrség a Ket. 5. §-ának (2) bekezdésén túl az eljárás megindításakor köteles a bántalmazott részére felvilágosítást adni az áldozatsegítő, a szociális és jogi segítségnyújtó szervekről, szervezetekről és intézményekről, valamint a civil segítő szervezetekről, továbbá a rendelkezésre álló pénzübeli segítségnyújtási lehetőségekről

Segítő szervezetek

- Kríziskezelő hálózat
- OKIT – Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálat

06-80-20-55-20

- Krízis férőhelyek biztosítása, titkos menedékházak üzemeltetése (11 hálózati partner, közel 100 férőhely)

Tájékoztatás, felvilágosítás

Célcsoportok:

1./A bántalmazottak részére:

- Jogaikról
- a segítségkérés lehetőségeiről
- saját és gyermekeik biztonságának kérdéseiről

2 ./ Civil szervezetek (jelzőrendszer tagjai):

- A családon belüli erőszak/hozzá tartozók közötti erőszak jellemzőiről, sajátosságairól
- Mit ajánljanak a hozzájuk forduló bántalmazottaknak (jogok, lehetőségek, biztonság tervezésének/ szervezésének kérdései)

3./ Rendőrök részére:

- A családon belüli erőszak jellemzőiről
- Az áldozatokkal való bánásmód, „meghallgatásukkal” szembeni követelményekről, elvárásokról
- A biztonság szervezésével kapcsolatos tudnivalókról
- A civil szervezetekről, akik szintén beavatkozhatnak és segíthetnek

Rendőrség szerepe

A beavatkozás célja:

Az áldozat és gyermekeinek

BIZTONSÁGÁNAK NÖVELÉSE

- Bántalmazottak komolyan vétele
- Olyan HOZZÁÁLLÁS tanusítása, amely nem súlyosbítja tovább a bántalmazott helyzetét (másodlagos viktimizáció elkerülése)

A biztonság tervezése

- Miben lehetünk a segítségére
- Mire van szüksége ahhoz, hogy biztonságban legyen
- Mivel próbálkozott eddig, hogy saját magát és gyermekeit biztonságban tudja
- Mi az ami bevált, mi nem

A biztonság tervezése

Ha az áldozat különvált az elkövetőtől

- Zárcsere
- Biztonsági rendszerek alkalmazása (biztonsági zár, rács, jobb külső világítás stb)
- Beszélni az iskolával, óvodával, tisztázni, kinek van joga elvinni a gyermeket, kinek nincs
- Megtanítani a gyerekeket arra, hogyan hívják a rendőrséget, vagy kérjenek segítséget másoktól
- Kapcsolatba lépni segítő szervezettel
- Barátot, ismerőst, rokont megkérni, tartózkodjon vele otthon, lehetőleg kísérik őt az utcán, vagy ahol kiszolgáltatót helyzetben van

A biztonság tervezése

Ha az áldozat tervezi, hogy elhagyja a bántalmazót

- Hogyan és mikor tudna (gyermekével) legbiztonságosabban elmenekülni
- Van-e autója, milyenek a közlekedési lehetőségei
- Van-e lehetősége biztonságos helyre menekülni
- Mit tehetnek az áldozat rokonai, barátai, hogy biztonságban legyen
- Mit kell magával vinnie („biztonsági táska összekészítése, amit biztonságos helyen tart – táska tartalma mi legyen)

A biztonság tervezése

- Mely dolgokat kell biztonságba helyezni (betétkönyv, értékes tárgyak, iratok stb.)
- Feltérképezni kiben bízhat, kiben nem?
- Feltérképezni, hogyan lehet biztonságban, amikor munkába megy, vagy a gyermekeiért
- Milyen lehetőséget, segítséget nyújt a jog
- Mely szociális és önkormányzati intézmények tudnak segítséget nyújtani

Biztonság tervezése

Ha az áldozat továbbra is az elkövetővel marad

- Hogyan tudja a biztonságot leginkább biztosítani vészhelyzetben
- Kit hívhat ő, vagy gyermekei segítségül
- Van-e telefonja, mi történjen, ha nem tudja használni a telefont
- Hívná-e a rendőrséget az elkövető újabb támadása esetén, vagy megpróbálna megkérni valakit, hogy hívja a rendőrséget
- Ha menekülni kell, milyen menekülési útvonalak léteznek, hová mehetnek

Köszönöm megtisztelő figyelmüket.

Elérhetőség:

Heves Megyei Rendőr-főkapitányság

Bűnügyi Igazgatóság Bűnügyi Osztály

Bűnmegelőzési Alosztály

3300 Eger, Eszterházy tér 2.

bunmeg@heves.police.hu